

המלצת
המערכת

מקווה טהרה שהתגלה
באזור מערות קומראן
צילום: ד"ר אבישי טייכר, פיקיוויקי

שהספרות התנאית מושרשת עמוק בעולמה של יהדות בית שני. ניתוח רבדיה הקדומים של המשנה והשוואתם למקורות אחרים בני התקופה מספקים די חומר כדי לשבץ את מסורת הטהרה התנאית לצד תפיסות אחרות המצויות ביחסי זיקה ועימות עמה. מנקודת מבט זו מופקת מהספרות התנאית העוסקת בתחום הטהרה תמונה מקיפה של תפיסת העולם הפרושית ודרכה הייחודית, לצד גלגוליה של המסורת הפרושית ועיצובה מחדש בהלכה הפרושית המאוחרת.

שאלה עקרונית זו נבחנת דרך הפריזמה של ההקפדה על הלכות טהרה. תחום זה מוצג בספר ככזה החושף יותר מכל תחום אחר את ההבדלים בין עולמם הדתי והחברתי של הפרושים – אשר ניהלו מאבק אידאולוגי בקבוצות מתחרות כמו הצדוקים, כיתות מדבר יהודה והנוצרים הקדומים – לבין עולמם של התנאים האחרונים שמצאו עצמם משמרים תרבות דתית שנדחקה לשוליים. תולדות הטהרה ושינויי התרבות הדתית שבאו בעקבות התמורות בתחום הטומאה והטהרה מתבססים גם על ההבנה

טהרה וקהילה בעת העתיקה

מסורות ההלכה בין יהדות
בית שני למשנה

יאיר פורסטנברג
מאגנס, 2016, 479 עמ'

בבסיסו של המחקר שלפנינו עומדת שאלה עקרונית: האם – על אף היות הספרות התנאית מערכת הלכתית ערוכה הנדמית למתבונן כמערכת הלכתית על זמנית – ניתן לחדור אל מאחורי הקלעים שלה, להפריד את המארג לחלקיו ולתאר את דרכה של ההלכה התנאית בשלביה השונים? האם ניתן לתת להלכה הקדומה דמות וצורה הנבדלות מחותמם של התנאים האחרונים? המחקר נותן לשאלה זו תשובה חיובית עקרונית, ומציג את היצירה התנאית כמשקפת תהליכים היסטוריים וחברתיים, אף כי הוא קובע שיצירה זו היא מורכבת ואינה מהווה ייצוג ישיר ושקוף של המציאות ההיסטורית בזמנה.